

ΘΕΜΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΧΩΡΟΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΝΑΝΣΥ ΣΑΚΚΑ

Παρουσιάζει αυξημένο ενδιαφέρον η διερεύνηση του ιδιαίτερου χαρακτήρα των αρχιτεκτονικών συνόλων ή υποσυνόλων, ο οποίος μεταβάλλεται αδιάκοπα, καθοριζόμενος από τις επικρατούσες κοινωνικοπολιτιστικές αντιλήψεις των εκάστοτε χρονικών περιόδων. Είναι πέρα από κάθε αμφισβήτηση, **οι έννοιες του χώρου και του χρόνου, σε κάθε δεδομένη στιγμή, εμφανίζονται άρρηκτα δεμένες μεταξύ τους**. Στην προκειμένη περίπτωση θα μας απασχολήσει το ύφος των χώρων υγιεινής, ή με άλλα λόγια των «υγρών χώρων», όπως το τελευταίο έχει διαμορφωθεί με βάση τις επιταγές των ημερών μας.

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

Η εν συντομία παράθεση ορισμένων παραδειγμάτων προερχόμενων από την ιστορία του χώρου θα μπορούσε να είναι ιδιαίτερα διαφωτιστική. Αξίζει να σημειωθούν οι περιγραφές του **Ιάπωνα συγγραφέα Natsume Soseki** αναφορικά με την οργάνωση των παραδοσιακών χώρων υγιεινής του τόπου του και τις επιδράσεις που η τελευταία έχει στην ψυχολογία του χρήστη. Ο Soseki αντιλαμβάνεται ως πραγματική απόλαυση τη διαδικασία χρήσης του εν λόγω χώρου –συνυπολογίζοντας τη **διαδικασία προσέγγισης του μέσω μιας υπαίθριας διαδρομής-**, καθώς μέσα από το εξ' ολοκλήρου ξύλινο κέλυφος ο χρήστης έχει την ευκαιρία να αφουγκραστεί τα πρωινά ξυπνήματα της φύσης και να γίνει ένα με αυτή. Η συγκεκριμένη οργάνωση παρουσιάζει **αναλογίες με αυτή της Ελληνικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής**, όπου οι ελαχίστων διαστάσεων χώροι υγιεινής χωροθετούνται σε γεινίαση με το παρασκευαστήριο φαγητού στην αυλή της κατοικίας.

Οι εικόνες που μόλις περιγράψαμε είναι πολύ διαφορετικές από αυτές τις οποίες έχουμε συνηθίσει να βιώνουμε στη σύγχρονη καθημερινή ζωή. Πόσο μάλλον **εάν στρέψουμε το βλέμμα μας στο Μεσαίωνα**, περίοδο κατά την οποία **η χρήση κοινών λουτρών ήταν καθιερωμένη**, έχοντας ως

αποτέλεσμα με τον τρόπο αυτό, πέρα από την εκπλήρωση του σκοπού ύπαρξης τους, την επιφόρτιση τους με **στοιχεία κοινωνικής δραστηριοποίησης**. Ολοκληρώνοντας τη σύντομη αυτή ιστορική αναδρομή, θα ήταν σκόπιμο να αναφερθούμε σε μία ακόμη εκδοχή χώρων υγιεινής, όπως αυτή έχει παρουσιαστεί από το **σύγχρονο αρχιτέκτονα Ken Yang**, όπου το **λουτρό** μιας και μόνης κατοικίας –πέρα από την πολυτέλεια που το διακρίνει- **έχει διαστάσεις τυπικού διαμερίσματος**.

ΤΟ ΥΦΟΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΧΩΡΟΥ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Τα τελευταία χρόνια μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας για γενικότερη αναβάθμιση της ποιότητας του δομημένου χώρου και κατ' επέκταση της ποιότητας διαβίωσης των χρηστών, **παρατηρείται σημαντική βελτίωση στο σχεδιασμό και επιμέλεια των χώρων υγιεινής**. Χαρακτηριστικά μπορούμε να αναφέρουμε ότι το φαινόμενο του χώρου υγιεινής που «βλέπει» σε φωταγωγό –γεγονός το οποίο αποτελούσε σχεδόν κανόνα για την Ελληνική πολυκατοικία της δεκαετίας του '60- σήμερα τείνει να εκλείψει. Κατά συνέπεια, **τόσο οι συνθήκες αερισμού, όσο και αυτές του φωτισμού, παρουσιάζονται ικανοποιητικότερες και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι τελευταίες αποτελούν παράγοντες ικανούς να καταστήσουν έναν χώρο βιώσιμο ή μη**.

Πέρα όμως από το σχεδιασμό, σε επίπεδο οργάνωσης της κάτοψης και εξασφάλισης επαρκούς αερισμού και φωτισμού, **σήμερα αποδίδεται αυξημένη βαρύτητα στα στοιχεία εκείνα τα οποία «επενδύουν» το χώρο και κατ' ουσία τον ολοκληρώνουν**. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται λόγος για τα **πλακίδια τοίχου και δαπέδου, τα είδη υγιεινής, τα έπιπλα μπάνιου – ερμάρια, πάγκους-, τα φωτιστικά, τα θερμαντικά σώματα** και γενικότερα όλα τα **accessoires**, τα οποία εντάσσονται σε τέτοιου τύπου χώρους. Είναι πέρα από κάθε αμφιβολία, ότι η σημερινή αγορά παρέχει μία ευρύτατη γκάμα προϊόντων, τόσο όσον αφορά στην ποιότητά τους –σχεδιαστικά και κατασκευαστικά-, όσο και στη σχέση τιμής-απόδοσης που τα χαρακτηρίζει.

Στο σημείο αυτό και σε συνάρτηση με τα όσα έχουν προαναφερθεί, οφείλουμε να υπογραμμίσουμε και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των χώρων υγιεινής, οι οποίοι δεν εντάσσονται πλέον σε κατοικίες, αλλά σε **δημόσια**

κτίρια. Στην περίπτωση αυτή αναπόφευκτα υπεισέρχονται επιπλέον παράμετροι, όπως παραδείγματος χάριν αυτές **της τυποποίησης και της ευελιξίας,** καθώς είναι αναγκαίο να καλύπτονται ταυτόχρονα οι ανάγκες μίας ευρύτερης ομάδας ατόμων –όχι χαρακτηριζόμενης από ομοιογένεια-, οι ανάγκες ατόμων με κινητικά προβλήματα και όχι μόνο –στις ημέρες μας λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για το τελευταίο- και επίσης αυτές οι οποίες αφορούν στην χωρίς δυσκολία αναδιοργάνωση του χώρου. Τέλος, η ανομοιογένεια της ομάδας των χρηστών και η αυξημένη απαίτηση για την τήρηση των κανόνων υγιεινής που η τελευταία επιφέρει, επιβάλλει ορισμένες ιδιαιτερότητες, όσον αφορά στο σχεδιασμό των εν λόγω χώρων, όπως για παράδειγμα μπαταρίες, οι οποίες τίθενται σε λειτουργία με φωτοκύτταρο ή ποδομοχλό. Όλα τα παραπάνω φυσικά, **καθίστανται εφικτά χάριν της προηγμένης τεχνολογίας, αναφορικά με τα συστήματα και υλικά δόμησης** –διαφόρων τύπων ψευδοροφές, ελαφρά πετάσματα από γυψοσανίδα ή αλουμίνιο κ.λ.π.

ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ACCESSOIRES

Είναι κοινώς αποδεκτό, ότι τα σύγχρονα υλικά και συστήματα δόμησης γενικότερα, έχουν δώσει νέα πνοή στο χώρο των κατασκευών. Συγκεντρωτικά εάν τα εξετάσουμε, θα μπορούσαμε να πούμε ότι διακρίνονται για τον **υψηλής ποιότητας και επιμέλειας σχεδιασμό** τους, την **ικανοποιητική συμπεριφορά** τους όσον αφορά στις απαιτήσεις τις οποίες καλούνται να καλύψουν, την **πρακτικότητα,** καθώς και την **ποικιλία επιλογών** που προσφέρουν -ανάλογα με τις αισθητικές προτιμήσεις του χρήστη, αλλά και την οικονομική ευμάρεια του τελευταίου.

Προκειμένου να αποσαφηνιστούν τα όσα μέχρι στιγμής έχουμε αναφέρει, σχετικά με την «επένδυση» των χώρων υγιεινής, θα ήταν σκόπιμο να παραθέσουμε ορισμένα πιο συγκεκριμένα παραδείγματα. Η ανάγκη για εύκολο καθαρισμό και υδροπροστασία του κελύφους επιβάλλει τη χρήση είτε **κεραμικών πλακιδίων,** είτε άλλων **συνθετικών υλικών –λινόλεουμ κ.λ.π.-** που χαρακτηρίζονται από αντίστοιχες ιδιότητες. Οι κλασσικοί νιπτήρες από **πορσελάνη** συχνά δίνουν τη θέση τους σε αντίστοιχους, κατασκευασμένους από **αμμοβολισμένο γυαλί ή νίκελ.** Ερμάρια κατασκευασμένα από **ποικιλής**

ποιότητας ξυλεία, βακελίτη ή ανάλογα υλικά δημιουργούν ευέλικτους χώρους αποθήκευσης. Θερμαντικά σώματα σχεδιάζονται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να λειτουργούν ως θέσεις προσοψίων. Μπαταρίες σύγχρονης τεχνολογίας σε ρετρό ύφος καλύπτουν τις ανάγκες επανάχρησης παλαιών κελυφών. Ελαφρά πετάσματα κινητά ή μη επιτρέπουν την κατά το δυνατόν καλύτερη διαχείριση του χώρου.

Θα μπορούσαμε να επεκταθούμε, δίνοντας περαιτέρω πληροφορίες, όσον αφορά στις καινοτομίες που χαρακτηρίζουν τους σύγχρονους χώρους υγιεινής. Το ενδιαφέρον μας όμως εστιάζεται στο στίγμα των τελευταίων και όχι στην καταγραφή της κάθε λεπτομέρειας που σχετίζεται με αυτούς. Ολοκληρώνοντας λοιπόν, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο όρος «βοηθητικός» μάλλον δε δύναται να εκφράσει τους σύγχρονους χώρους υγιεινής, καθώς τόσο υφολογικά, όσο και ποιοτικά, είναι ικανοί να θεωρηθούν αντάξιοι «σημαντικότερων» χώρων.